

Tolna vármegye

Közsonti járás
Mátafői ~~(#07)~~ jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Bátaszék

nagy ~~(#15)~~ község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község a múltban is mindig Tolna vármegyehez tartozott. Eredetileg „Szék” volt a neve, több lett későbbben; Bátaszék.
A község települt. Svábok Schwarzwald környékéről. -

Területváltozások 1871. évi óta nem történtek.

Köztudomás szerint elpusztult falvak község határán nincsenek. -

A község 1848. év előtt mezőváros volt.

1871. óta: Nagy község. -

1895. évi VII. óta az anyakönyvjelző Bátaszék községben vezetetik. -

Nincsenek.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Bátától északra: 11.23 Km. plébániától délnyugatra 2.39 Km. Fardómtól délre: 5.88 Km. Móraffyól délkeletre: 8.26 Km. -

4/6 részben dombos / 933. kath. erdővel / 2/6 részben sík. -

Farkasd. Lőréshegy, Kövesdi hegyhat, Lajvir folyó, Lajvir patak, Ráros belvíz csatorna.

10.000.472 kat. hold (birtokívek adatai alapján).

5107 k. hold szántó, 639 k. hold rét (kaszáló),

1351 k. hold szőlő (betüftetett), 1729 k. hold

legelő, 933 k. hold erdő, — k. hold

nádas, 640 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,

mocsár, kőbánya).

a községhez önálló puszták nem tartoznak. -

Műcsenek. -

Műcsenek. -

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a területük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily területűek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva — db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

Legutóbbi népszámlálás / 1922 / szerint: 7498

terület: 8500

7092 r. kath., 2 g. kath., 69 lélek. ref.,

53 ág. h. ev., 124 izr., 158 egyéb

1882 magyar, 5418 német, 1 tót,

1 rutén, — oláh, 7 horvát,

189 egyéb.

Belterületen: 6598. Pusztakon: 900.

Kövesd: 3.38 Km. 467 lélekművelés

Lajvir: 4.04 - 294 - -

Dolina: 6.05 - 61 - -

Leperd: 8.70 - 88 - -

3. Földművelés / szőlő művelés /

Kövesd: 104 - 221 - -

Lajvir: 64 - 128 - -

Dolina: 19 - 40 - -

Szőlőhegy: 24 - 29 - -

Község háza: 1, Közs. iskola: 3, Közs. ovoda: 1,

templom: 2, szerb iskola: 1,

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasodási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bízva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. 10 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1 Polgár
2 jegyző, 2 segédjegyző, 1 közorvos
1 közállatorvos, 8 irodai alkalmazott,
— pénztári alkalmazott, — egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

3 kisbíró (küldönc), 3 bába,

— éjjeli őr és 8 gazdasági alkalmazott.

Bátaszék km.

20 virilista, 20 választott tag, 5 pótag

A község 5 választókerületet alkot
I. II. III. IV. V. 3 kerület: 2-2 pudes po 1-1 pottagot val
Nincs.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Izrekszárd 18.52 km.

Izrekszárd 18.52 km.

Izrekszárd 18.52 km.

Bátaszék — km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrs és ~~folyamórs~~ rendőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárárság cselédügyi bíraskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Bátaszék km.

Van, 7 tag. Nincs.

Van. Nincs.

Nincs

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 52 tag.
~~Kötelezett~~ tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. ^{Község} Kórorvos székhelye és annak távolsága: *Bátaszék* km.
- Hány magánorvos lakik a községben: *2.*
- Községi bábák száma: *3.*
- Cörbába lakóhelye és annak távolsága: *-* km.
- Okleveles magánbábák száma: *3.*
- Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? *Bátaszék* km.
- Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? *Izrekszárd 18.52* km.
- Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? *-* Van szegényház *-* Nincs.
- (Árvaház, gyermekmenhely telep)
9. A gondozott szegények száma: *-* intézeti ápolásban, *-* magán ápolásban.
- Elhagyott gyermekek száma? *8* gyermek.
10. Milyen a község ivóvize?
- Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? *Általában nem jó. -*
- Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. *Fan 6 méterre kút, ebből 2 községi*
- Van-e csatornázása? *Fan 1 1/2 km. vízvezeték. -*
11. Korcsmák és vendéglők száma? *Nincs* korcsma, *4* vendéglő, *-* kávéház.
- Van-e szálloda, fogadó és hány? *3.*
- Van-e községben közfürdő? *Nincs. -*
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? *Nincs*
- A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? */*

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: *Izrekszárd 18.52* km.
- Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? *Izrekszárd 18.52* km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: *Izrekszárd 18.52* km.
- Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: *Izrekszárd 18.52* km.
- Kir. pénzügyőri szakasz, vámors, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: *Bátaszék* km.
- Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: *Pécs 70. -* km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, g.mn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Van egy közs. elemi népiskola: 14 tanít. 13 tanulóval; van szerb felekezeti iskola teremmel, 1 tanerővel, van egy áll. polg. fiú- és leány iskola. 8 tanteremmel 8 tanít.

Van egy közs. iparostanóciskola: 5 tanít. mel. 6 tanerővel.

Van egy állandó menedékház 3 taner.

Van testnevelési bizottság, és van levente e.

Izrekszárd 18.52 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénekenként időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Van róm. kath. anyaegyház és van g.k. egyház. Előbbi tartozik a pécsi püspök utóbbi tartozik a budai g. kel. szerb pü. séghez. -

Bátaszék. -

A Canonica visitatio alapján a kö. felelősséget vállalt a papi párber hely.

Van r. kath. hitközségi és g. kel. szerb ke. községi tanács és azok intézik az egyh. ség ügyeit. -

A r. kath. plébánosnak a hívőktől jár ménye párberben a hitközségi székbe egyénekenként kivett adóból nyert fed.

C) Kulturális intézmények.

10. Muzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Van kaszinói könyvtár. -

Van plesett hőpökuck van pulékoro

Színház iunco. - Műkedvelő előadások

film, színház van. -

Lövésztisztület. Önk. tűzoltótestület. Bata

keresztény munkás-egylet, építőmunkások

Kövesdi olvasókör. Kath. kör Bataozéki

vasó kör Bataozéki. Kaszinó Bataozéki. Kath. ökező kör, Bataozéki Kath. - legény egy

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési utai (országut, megyei ut, annak elnevezése, távolság a községtől való távolsága). A község területén fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, állomáshelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy mellette, milyen távolságra, melyik folyón, hol a hajóállomások?

Van-e posta, távirta, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz tartozik a község?

Községi (közúti) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100-1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és milyen terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és milyen terjedelmű, elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, milyen terjedelmű?

Be van-e ültetve?

A községben keresztül vezetők Buda-Tobryéki állami út és a Batastelek bouyhádi trakt. körút, a községtől kiindulva. -

fővonal: Baja, Dombóvár, Szekszárd, Barcs - Batastelek - Pécs.
Fő vasúti állomás Batastelek elnevezéssel.
Fő marha és egyéb rakodóhelye. Ipari és kis vasút. Közüti vasút nincs. -
A Dunán - Baján, 20 Km.

Fav. -

igen - Nem.

16.161 km.

2.864

19.025 Km.

2. nagybirtok van.

1. Teresianum 1817 h. 29 aöl

2. Közbirtokosság 1995-1-401-1

1. középbirtok

1. Batastelek község 482 h. 136 aöl

a törpebirtokok átlagos kiterjedése 3 hold

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Nincs. -

Nincs. -

Fav. 1729 kat. h. -

Nincs még; előkészítő munkája most van folyamatban. -

Nincs! -

Nincs. -

Szekszárd 1852 Km.

Nincs. -

Fav. - 1 Kath h. 117 aöl

Be.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és épületek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok részeinek száma).

2 jegyzői lak, 6 tanítói lak, 14 probával
6-4 proba.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely és a községek közös tulajdona-e (csak a hely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

191 kat. hold szántó és rét, 23 Kk.

legelő, 20 kat. hold erdő,

egyéb

Kopár 260 Kk.

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishasználatban?

A rét és erdőt házilag, a probát haszonbérileg.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az adók szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Feretőjegyzői: 11 kat. h. 1302 m²
I. aljegyzői: 2 k. 398 m²

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) vízellátó és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok, községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó 31.163 K 40 f. Házadó 11.293 K

73 f. Ált. kereseti adó 10.602 K - f. Társulati adó 1845 K 40 f. Vagyon- és jöv.

adó 63.735 K 50 f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjövők.

fogyasztási adó és forg. adó kereseti juttalék: 330.700.000 + 205.500.000 = 536.200.000

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Fényvilágítás, vízvezeték, gyalogjárda, rendbekerítés, mellékutak felújítása, járványkórház, szegényház, Gyepmesteri telephelyezés, vágópálya építés, Orvos lak, közs. iskola és község ház építés.

A község pecsétjének lenyomata:

Községi (kör-) jegyző